

Språkutveckling parallellt med utveckling av yrkeskunskaper under APL

Peter Olsson

Skriftlig rapport

Kurs: LYVU31

HT 2021

Problemområde

- Elevernas språkliga förutsättningar (språkstödsutbildning)
- Kort tid för språkutveckling – endast 35 veckor
- Material som ej är anpassat för elevgruppen

- Handledare utan förståelse för syfte och innehåll under APL
- Få handledare som genomfört Skolverkets webbaserade APL-handledarutbildning
- Krav på handledarutbildning – en irrationell lösning?

Frågeställning

1. Hur kan lärare stötta elever för att gynna såväl språkutveckling som utveckling av yrkeskunskaper under APL?
2. Hur kan lärare arbeta för att göra syfte och innehåll mer begripligt för såväl handledare som elever?

Identifiering av elevbehov

- Elevintervjuer med tolk – en del av vårt systematiska kvalitetsarbete kring SKUA
- Samtal med tidigare elever/elever i slutet av sin utbildning
- Samtal med handledare i arbetslivet
- Mångårig gemensam erfarenhet i arbetslaget – yrkeslärare, språklärare och studiehandledare på modersmål

Aktioner som bygger på observationer i den egna praktiken har större möjlighet att leda till en varaktig förändring än aktioner som grundar sig i en generell modell

(Rönnerman, 2012)

Genomförande av aktion, del 1

- Reviderat loggboksupplägg
 - Uppgifter kopplade till relevanta styrdokument
 - Språkinriktat förhållningssätt – i samverkan med språklärare
 - Syftet är ej att förenkla – snarare ett sätt att möta elevbehoven
 - Fokus på nyckelord/yrkesspråk
- Skolförlagd uppföljning halvvägs in i APL-perioden
 - Användning av EPA-modellen; eleverna formulerar först enskilda tankar (E), därefter samtalar i par (P), slutligen diskuterar alla (A)

Genomförande av aktion, del 2

- Standardiserat introduktionsbrev
 - Tagits fram i olika versioner beroende på elevgrupp och kurs
 - Kortfattat och fokuserat kring syfte och förväntat innehåll
- Checklista
 - Kopplad till metoder, maskiner, egenkontroll med mera...
 - Ej fokuserad kring bedömning – snarare ett stöd för handledare och elev och ett sätt för lärare att planera den fortsatta undervisningen
- Det reviderade loggboksupplägget
 - Handledare tar del av uppgifterna för att kunna planera innehåll och stötta eleven i arbetet
 - Nyckelorden som stöd för att synliggöra språkliga utmaningar

Verktyg för uppföljning och analys

- Observation
 - Loggböcker och APL-uppföljning analyseras
 - Flera lärare samverkar
- Intervjuer
 - Uppföljning av elevintervjuer med tolk
 - Uppföljning av samtal med APL-handledare
 - Flera lärare samverkar
- EPA-modellen
 - Eleverna formulerar enskilt, diskuterar i par och diskuterar alla tillsammans i helklass
 - Bidrar med ett bredare elevperspektiv

Resultat

- Ökad motivation att utföra uppgifterna
- Förbättrad kvalitet – egna tankar och erfarenheter lyser tydligare igenom
- Stöd med nyckelord/yrkesspråk hjälper elevernas skrivande

- Ökad tydlighet gentemot handledare
- Förbättrat stöd från handledare – checklista och loggboksupplägg inkl nyckelord har varit ett viktigt stöd vid planering av arbetsuppgifter

Slutord och viktiga insikter

- *Sammanhang, stöttning och utmaning är samtliga viktiga aspekter vid språkutveckling* (Cummins i Skolverket, 2012)
- *Språkinriktad undervisning kan i förlängningen också möjliggöra utveckling av ämnesinnehåll* (Skolverket, 2012)
- *Skuggning av varandras undervisning kan bidra till kompetensutveckling i ett arbetslag* (Wennergren, 2012)
- *Hur man förhåller sig till nya insikter och kunskaper är en avgörande aspekt vid aktionsforskning* (Rönnerman, 2012)
- *Ett långsiktigt förhållnings sätt i en stabil organisation är viktigt för att föra skolutveckling framåt* (Fejes & Henning Loeb, 2021)

Referenser

- Fejes, A. & Henning Loeb, I. (2021). Om komvux och skolutveckling. I Å. Hirsh & A. Olin (red.) *Skolutveckling i teori och praktik*. s. 221–234. Malmö: Gleerups.
- Rönnerman, K. (2012). Vad är aktionsforskning? I K. Rönnerman (red.). *Aktionsforskning i praktiken – förskola och skola på vetenskaplig grund*. s. 21–40. Lund: Studentlitteratur.
- Skolverket. (2012). *Greppa språket – Ämnesdidaktiska perspektiv på flerspråkighet*. Stockholm: Skolverket.
- Wennergren, A-C. (2012). På spaning efter en kritisk vän. I K. Rönnerman (Red.) *Aktionsforskning i praktiken – förskola och skola på vetenskaplig grund*. s. 71–88. Lund: Studentlitteratur.

(Fler referenser har använts i den skriftliga rapporten)